

Секція 5. Ефективність нормативно-правового забезпечення соціальної підприємницької діяльності

Аренд С.С.,

здобувач,

Київський національний торговельно-економічний університет

Законодавче забезпечення державної політики розвитку соціального підприємництва

Підприємництво в Україні здійснюється в будь-яких організаційних формах, визначених законами України. Зауважимо, що в Законі «Про підприємництво» відсутнє визначення соціального підприємництва як однієї з організаційних форм. Держава законодавчо забезпечує свободу конкуренції, захищає споживачів від проявів недобросовісної конкуренції та монополізму в будь-яких галузях підприємницької діяльності. Держава регулює господарську діяльність та підтримує розвиток нових інноваційних підприємств [1].

Державна політика розвитку соціального підприємництва спрямована на підтримку розвитку підприємництва. Так, існує чимала кількість нормативно-правових актів, проектів, програм та стратегій. За Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 р. схвалено «Стратегію розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року», де зазначено, що мале і середнє підприємництво сприяє створенню нових робочих місць, зростанню валового внутрішнього продукту, а також стимулюванню розвитку конкурентоспроможності та інноваційного потенціалу економіки [2]. Стратегія розроблена на виконання Указу Президента України від 12.01.2015 р та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік.

Стратегія розроблена з урахуванням основних положень: Угоди про асоціацію між Україною, ратифікованої Законом України від 16.09.2014 р.;

Постанови Кабінету Міністрів України «Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року» від 6.08.2014 р.; Розпорядження Кабінету Міністрів України «Стратегії подолання бідності» від 16.03.2016 р. № 161 тощо.

Одним з напрямів Стратегії визначено: сприяння розвитку соціального підприємництва. Стратегія узгоджується з програмними та стратегічними документами, зокрема Стратегією розвитку високотехнологічних галузей до 2025 року, Експортною стратегією України: Дорожньою картою стратегічного розвитку торгівлі на період 2017-2021 роки, Стратегією розвитку промислового комплексу, Енергетичною стратегією України на період до 2035 року, Цілями сталого розвитку (2015-2030 роки), програмами реформування системи державного нагляду (контролю). Реалізація Угоди спрямована на реформування економіки, стимулювання розвитку торгівлі та забезпечення імплементації угоди в Україні.

У Господарському кодексі України [3], а саме, статті 55 визначено ознаки, за якими суб'єкти господарювання можуть належати до суб'єктів малого підприємництва, у тому числі до суб'єктів мікропідприємництва.

Соціальне підприємництво – підприємницька діяльність, що спрямована на інноваційну, позитивну зміну в суспільстві, яка націлена на вирішення соціальних проблем. В Україні соціальне підприємництво набуває все більшої популярності серед громадських організацій як ефективний механізм вирішення соціальних і економічних проблем територіальних громад. Почали працювати центри підтримки соціального підприємництва, які спрямовані на створення робочих місць по всій Україні для малозабезпечених осіб, які перебувають в кризових життєвих обставинах.

У зв'язку з окупацією частини території України виникла потреба надання допомоги людям. Тому, були створені організації для надання підтримки внутрішньо переміщеним особам. Соціальні підприємці забезпечують людей робочими місцями, надають нові знання для таких осіб для відкриття нової власної справи. Для відкриття і роботи підприємства потрібні фінансові ресурси, серед яких основними складовими їх є: зростання масштабів

діяльності мікрофінансових інституцій і злиття неефективних небанківських фінансово-кредитних установ; використання комерційних джерел фінансування, доступ до депозитних центрів; розширення використання мікрофінансових операцій самими комерційними банками; впровадження нових мікрокредитних технологій та інновацій [4].

Державна політика розвитку соціального підприємництва має використовувати ефективні механізми її реалізації: правовий, фінансово-економічний, соціальний тощо. Основні умови ефективного функціонування мікрофінансування та мікрокредитування малого та середнього підприємництва визначаються сприятливим макроекономічним середовищем, розвиненою системою державного регулювання інвестицій, торгівлі, ефективними формами стимулювання розвитку інфраструктури.

Порядок використання коштів, що заплановані у державному бюджеті для мікрокредитування суб'єктів малого підприємництва передбачено Постановою КМУ «Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для мікрокредитування суб'єктів малого підприємництва» [5] від 27.07.2011 р. з декількома правками наступного року. Порядок визначає механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Мікрокредитування суб'єктів малого підприємництва».

Починаючи з 2015 р. Міжнародною організацією з міграції було успішно реалізовано соціальні проекти у 61 громаді, переважно на сході України – у Донецькій, Луганській (на території, підконтрольній Україні), Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій, Одеській областях. Заходи із соціального згуртування реалізуються в рамках проекту «Сприяння відбудові та сталому розв'язанню проблем ВПО та постраждалого від конфлікту населення в Україні», що фінансується Європейським Союзом. Проект триватиме до липня 2018 року та охоплюватиме понад 35 тис громад або окремих фізичних осіб.

Державна політика може бути одночасно результативною але неефективною. Оцінювання ефективності політики відбувається на завершальному етапі, зокрема, в контексті оцінювання результатів реалізації

державної політики. Відповідно, за отриманими результатами можемо оцінити ефективність нормативно-правового забезпечення підприємницької діяльності та державної політики розвитку соціального підприємництва.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про підприємництво» від 07.02.1991 № 698-XII. Редакція від 05.04.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/698-12>.

2. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 р. № 504-р «Стратегія розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504-2017-p>.

3. Закон України «Господарський кодекс України» від 16.01.2003 № 436-IV. –Ред. від 02.08.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15.

4. Волга В.О. Міжнародні моделі та технології мікрофінансування малого і середнього бізнесу [Електронний ресурс] / В.О.Волга // Економіка, фінанси, грошовий обіг і кредит. Бізнесінформ, № 3, 2015 р. – Режим доступу: www.business-inform.net/pdf/2015/3_0/209_216.pdf.

Постанова Кабінету Міністрів України «Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для мікрокредитування суб'єктів малого підприємництва» від 27 липня 2011 р. № 794 з редакцією 2012 р.